

som indgrebet må antages at forvolde. Endvidere skal lempeligere midler være forsøgt eller være åbenbart utilstrækkelige til at opnå det ønskede formål med indgrebet. Endelig skal indgrebet gennemføres så skånsomt og så lidt krænkende for den indsatte, som omstændighederne tillader.

Som udgangspunkt udstås frihedsstraf i fællesskab med andre indsatte. Straffuldbyrdslovens § 63 indeholder regler for, hvornår institutionens leder kan træffe bestemmelse om udelukkelse fra fællesskab.

Det fremgår af § 63, stk. 1, at institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte, hvis det er nødvendigt 1) for at forebygge undvigelse, strafbar virksomhed eller voldsom adfærd, 2) for at gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedshensyn eller påkrævet for at gennemføre en almindelig sundhedskontrol eller forebygge smittefare, eller 3) fordi den indsatte udviser grov eller oftere gentagen utilladelig adfærd, som er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i fællesskab med andre indsatte.

En indsat, der udelukkes fra fællesskab, placeres i opholdsrum på særlig afdeling, i eget opholdsrum eller i et arresthus, jf. § 63, stk. 3. Udelukkelse fra fællesskab må ikke foretages, hvis udelukkelsen efter indgrebets formål og den krænkelser og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb, jf. § 63, stk. 4. Endvidere skal udelukkes fra fællesskab gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. § 63, stk. 5.

Enhver udelukkelse fra fællesskab skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er opfyldt. Institutionen skal mindst én gang om ugen overveje spørgsmålet om helt eller delvis at bringe udelukkelsen fra fællesskab til ophør, jf. § 63, stk. 7.

Bestemmelserne i straffuldbyrdslovens § 63 omfatter ikke institutionens afgørelse om, at 1) en indsat kortvarigt af ordens- og sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle, eller 2) en indsat, der nægter at være beskæftiget med en af institutionen godkendt aktivitet, skal opholde sig i eget opholdsrum eller på anden anvist opholdssted i arbejdstiden, jf. straffuldbyrdslovens § 64, stk. 1.

Bestemmelsen i § 64, stk. 1, nr. 2, skal ses i sammenhæng med straffuldbyrdslovens § 42 og forarbejderne hertil, hvorefter normalreaktionen ved beskæftigelsesvægring alene skal være af økonomisk karakter. Der er derfor også forudsat, at institutionens bestemmelse om, at den indsatte skal opholde sig på særligt anvist sted i arbejdstiden, herunder eventuelt i en særlig afdeling for indsatte, som er udelukket fra

fællesskab, skal træffes ud fra ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, f.eks. fordi der ikke er personale på opholdsafdelingerne i arbejdstiden. Afgørelsen må derimod ikke træffes med pønalt sigte eller som presion for at få den indsatte til at påtage sig beskæftigelse.

Justitsministeren har bl.a. i medfør af straffuldbyrdslovens § 63, stk. 8, og § 64, stk. 2, udstedt bekendtgørelse nr. 673 af 9. juli 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (bekendtgørelse om udelukkelse fra fællesskab) og vejledning nr. 84 af 9. juli 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (vejledning om udelukkelse fra fællesskab), hvori der nærmere er redegjort for reglerne om udelukkelse fra fællesskab og sagsbehandling.

3.2. Lovforslagets udformning

3.2.1. Behovet for skærpede regler

I det seneste år er rockere og andre »negativt stærke« indsatte blevet stadigt vanskeligere at håndtere i fængslerne. Regeringen finder det helt uacceptabelt, at bestemte grupper af indsatte systematisk forsøger at undgå at følge de regler, der gælder for afsoningen, og optræder voldeligt og truende i kriminalforsorgens institutioner.

Regeringen ønsker derudover at sikre kriminalforsorgen bedre muligheder for at gribe effektivt ind for at forebygge fangeoprør m.v.

Som beskrevet ovenfor under pkt. 3.1.1., indeholder straffuldbyrdslovens kapitel 7 regler, der giver kriminalforsorgen vide muligheder for at overføre negativt stærke indsatte mellem forskellige institutionstyper, herunder fra fængsel til arresthus, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Siden 1999 har der i Vestre Fængsel og i Statsfængslerne i Vridsløselille, Nyborg og Horsens været etableret særlige afdelinger for rockerne og andre negativt stærke indsatte. Navnlig på grund af en generel truende stemning på stærkeafdelingen i Statsfængslet i Nyborg samt flere meget brutale overfald på personale i fængslet, har det imidlertid vist sig nødvendigt med yderligere tiltag over for de negativt stærke indsatte.

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik i foråret 2004 en aftale om at etablere yderligere 175 fængselspladser. De første pladser, 25 særligt sikrede pladser i